

Ammatilliset perustutkinnot: jatkuvan haun valintakriteerit

1. Valintaprosessin periaatteet

Periaatteet nojaavat lakiin ammatillisesta koulutuksesta 531/2017 ja OKM:n asetukseen 699/2017 sekä asetusmuutokseen 161/2019.

Jatkuva haku mahdollistaa koulutukseen hakeutumisen joustavasti ympäri vuoden. Jatkuvassa haussa koulutuksen järjestäjä päättää hakuajoista ja -menettelyistä sekä opiskelijaksi ottamisessa käytettävistä valintaperusteista ja pääsy- ja soveltuvuuskokeista. Opiskelijaksi ottamisessa on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita.

Gradian perustehtävä on kouluttaa toisella asteella koko ikäluokka ja kehittää aikuisväestön osaamista ja työelämää. Jatkuvan haun ammatillisten perustutkintojen valintakriteerit tukevat Gradian tavoitteita tarjota alueen nuorille ja aikuisille riittävässä määrin kouluttautumismahdollisuuksia alueen elinkeinoelämän ja yksiköiden tarpeiden mukaisesti, luoda opiskelua ja tutkinnon suorittamista tukevia joustavia opintopolkuja sekä varmistaa tutkinnon tai sen osien tuloksetas suorittaminen. Ennen opintojen alkua opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), jossa otetaan huomioon aiemmin hankittu osaaminen opiskelijan tavoitteiden ja tarpeiden mukaisen joustavan opintopolun rakentamiseksi. Erilaisille opiskelijoille ja muille asiakkaille on tarjottava oikeat polut ja palvelut, ja siksi hakijoiden erilaisuus ja yksilöllinen koulutustarve on huomioitu kriteereinä laadittaessa. Valintaperusteet tukevat koulutustarpeessa olevan hakijan koulutukseen pääsyä.

Ammatillisen perustutkinnon opiskelijaksi voidaan ottaa hakija, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sitä vastaavan aikaisemman oppimäärän, tai jolla koulutuksen järjestäjä muutoin katsoo olevan riittävät edellytykset tavoitteena olevan osaamisen hankkimiseen tai tutkinnon suorittamiseen. Jatkuvan haun kohderyhmänä ovat kaikki ammatillisesta perustutkinnosta kiinnostuneet koulutusta tarvitsevat henkilöt. Valtakunnallisen yhteishaun kohderyhmänä ovat sen sijaan hakijat, joilla ei ole aiempaa ammatillista tutkintoa. Yhteishaussa vapaaksi jääneille paikoille voi hakea myös jatkuvassa haussa.

JYVÄSKYLÄN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ GRADIA HAKUPALVELUT

Hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä, jos 81 §:ssä tarkoitettuihin tutkintoihin (ns. sora-alat) liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa. Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset on kerrottu tutkintokuvauksissa. Hakijan tulee antaa soveltuvuuden selvittämiseksi pyydetty tiedot.

Vieraskielisten hakijoiden on osallistuttava kielikokeeseen, ellei hakijalla ole osoittaa todistusta riittävästä kielitaidosta. Kielitestiä ei tarvitse tehdä, jos hakijalla on suomen kielellä suoritettu peruskoulun päättötodistus tai lukion päättötodistus tai yleisten kielitutkintojen suomen kielen keskitason (YKI) todistus, jossa kolme kielitaidon osa-aluetta on arvioitu taitotasolla 3. Hakijan ei myöskään tarvitse osallistua kielikokeeseen, jos hän on suorittanut ammatillisen tutkinnon suomen kielellä.

Koulutuksen järjestäjä antaa tiedon valitsematta jättämisestä kirjallisesti ja jos opiskelijaksi hakeutuja haluaa kirjallisen hallintopäätöksen, hänen on sitä pyydetävä 30 päivän kuluessa tiedoksisaannista. Koulutuksen järjestäjän ei tarvitse tehdä jokaisesta erillisestä hallintopäätöstä. Opiskelijaksi ottaminen on ehdollinen, kunnes valintaan vaikuttaneet todistukset on tarkistettu.

Koulutuksen järjestäjällä on myös vastuu ohjata hakeutujia hakeutumisvaiheessa. Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on selvittää yhdessä hakijan kanssa hänelle soveltuva tutkinto, tutkinnon osa tai koulutus, jos hakija ei ole hakeutunut opiskelijaksi tiettyyn tutkintoon tai koulutukseen. Tutkinnon, sen osan tai koulutuksen soveltuvuutta arvioitaessa on huomioitava alan sopivuus ja tutkinnon, sen osan tai koulutuksen oikea vaatavuustaso.

Tutkinnon tai koulutuksen valinnassa huomioidaan hakijan aiemmin hankittu osaaminen, jotta voidaan arvioida, onko hakijalla tarve täydentää tai syventää osaamistaan vai suorittaa koko tutkinto. Aiemmin hankitun osaamisen selvittämisen perusteella voidaan myös arvioida, onko hakijan tarpeellista osallistua ammatilliseen koulutukseen valmentavaan koulutukseen tai opiskeluvalmiuksia tukeviin opintoihin hankkiakseen tutkintokoulutuksessa edellytettäviä valmiuksia.

2. Valintakriteerit ja kriteerien pisteyttäminen

2.1. Valintakriteerit

I Hakijan pohjakoulutus = korkein koulutus tai tutkinto, joka on suoritettu loppuun (joko 0 pistettä tai 3 pistettä)

- 3 p. = Hakijalla on vain peruskoulu tai lukio/ylioppilastutkinto suoritettuna joko Suomessa tai ulkomailla.
- 0 p. = Hakijalla on peruskoulun tai lukion/ylioppilastutkinnon jälkeinen ammatillinen tutkinto suoritettuna joko Suomessa tai ulkomailla.

II Hakijan kouluttautumisen tarve (0 – 6 pistettä)

Hakijalla on kesken jäänyt tutkinto, terveydelliset syyt, työttömyys, työttömyysuhka, tutkinto työllistymisen ehto, ammatillisen kehittämisen tarve.

- 5 – 6 p.= hyvät perustelut,
- 3 – 4 p.= kohtalaiset perustelut,
- 1 – 2 p.= vähäiset perustelut,
- 0p = ei perusteluja

III Hakijan lähtökohdat (0 – 3 pistettä)

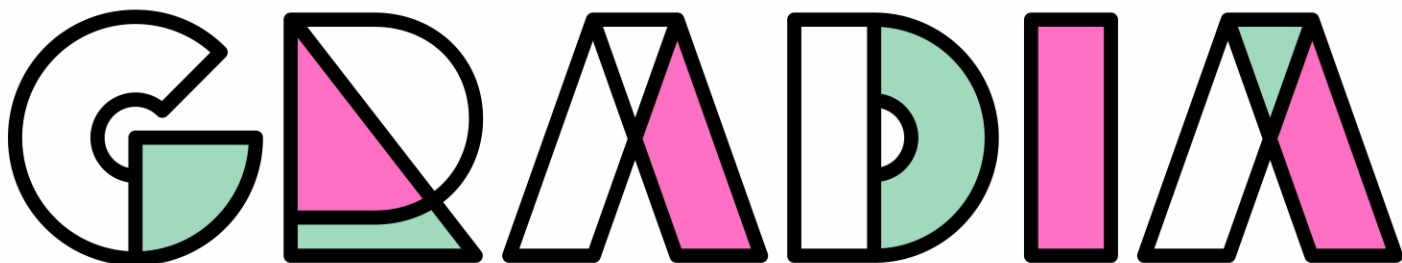
Hakijalla on työkokemusta, aiempia opintoja. Pisteytyksellä arvioidaan, kuinka hyvät lähtökohdat hakijalla on tutkinnon suorittamiseen.

- 3 p. = hyvät lähtökohdat,
- 2 p. = kohtalaiset lähtökohdat,
- 1 p.= vähäiset lähtökohdat,
- 0 p.= ei perusteita/perusteluja

IV Hakijan tavoitteet ja motivaatio (0 – 3 pistettä)

Hakijalla on perusteltuja tavoitteita ja suunnitelma, miten hän hyödyntäisi koulutuksesta saatavaa osaamista, esim. työllistyminen, uralla eteneminen, jatko-opinnot, yrittäjyys, harrastuneisuus. Hakija osoittaa motivaatiota ja arvioi opiskeluvalmiuksiaan.

- 3 p.= hyvät perustelut,
- 2 p.= kohtalaiset perustelut,
- 1 p.= vähäiset perustelut,
- 0 p.= ei perusteluja.

2.2. Pisteytyksen periaatteet

Hakijat pisteytetään valintakriteerien mukaisesti. Pisteyttäminen tapahtuu hakulomakkeen tietojen perusteella. Koulutusalat voivat järjestää halutessaan myös valintahaastattelun, jonka avulla voi tarkentaa hakijan tilannetta. Haastattelussa tulee kuitenkin käyttää samaa pisteytystä. Jos valintahaastattelu järjestetään, kaikki hakijat tulee kutsua haastatteluun.

Jos alalla käytetään OKM:n asetuksen 699/2017 sekä asetusmuutos 161/2019 mukaisia pääsy- ja soveltuvuuskokeita, tässä ohjeessa mainittujen yhteisten valintakriteerien pisteytyksestä sovitaan erikseen.

Eri koulutuksissa valintakriteereitä voidaan painottaa eri lailla. Koulutusosalalla tulee määrittää, mitä kohdien II, III ja IV kriteerit tarkoittavat kyseisessä koulutuksessa, kun huomioidaan koulutuksen erityispiirteet. Koulutukseen voidaan määrittää myös vähimmäisedellytys opiskelijavalinnalle esim. B-ajokortti tms.

Hakija, joka täyttää oppisopimuskoulutuksen edellytykset ja jolla oppisopimustyöpaikka, voidaan valita opiskelijaksi ilman pisteytystä. Myös hakija, joka hakee suorittamaan kesken jäänyttä tutkintoa loppuun tai osaamisalalle tai tutkinnon osaan, voidaan valita haastattelun perusteella ilman pisteytystä.

